

Literatuur voor de meer ervaren lezers

Els Beerten. (2014). *Eén mens is genoeg*. Amsterdam/Antwerpen: Querido. Isbn 978 90 451 1675 4, € 15,99, 251 blz.

Siobhan Dowd. (2014). *Donds offer* (*The Ransom of Dond*). Houten: Van Goor. Isbn 978 90 003 3668 5, € 8,99, 48 blz.

Sjoerd Kuiper (Illustraties: Sanne te Loo). (2014). *De duik*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0584 0, € 16,95, 107 blz.

Patrick Ness & Siobhan Dowd. (2013). *Zeven minuten na middernacht* (*A monster calls*). Breda: De Geus. Isbn 978 90 445 2633 2, € 19,95, 216 blz.

Marita de Sterck. (2014). *Valavond*. Amsterdam/Antwerpen: Querido. Isbn 978 90 443 4522 3, € 15,99, 254 blz.

Uit het grote aanbod van nieuwe titels selecteerde ik vijf uitgaven die de moeite waard zijn voor de meer ervaren lezers. Daaronder één iets ouder boek, vorig jaar verschenen, maar onlangs bekroond met de prestigieuze Gouden Lijst 2014: *Zeven minuten na middernacht*.

Novelle

Uit de nalatenschap van de Brits-Ierse schrijfster Siobhan Dowd (1960–2007) verscheen *Donds offer* (*The Ransom of Dond*). Hoofdpersoon in dit korte verhaal is het meisje Darra. Ze woont op een klein smaragdgroen eiland dat wordt geëgeld door woeste golven en is overgeleverd aan de genade van de duistere god Dond. Darra zal als dertiende kind van haar moeder op haar dertiende ver-

jaardag worden geofferd aan Dond in de hoop hem gunstig te stemmen en het eiland te behoeden voor rampspoed. Cail, de dorpsoudste, heeft Dara bij zich in huis genomen en hij bereidt het meisje in afzondering van alle dorpingen voor op haar onvermijdelijk lot.

Maar dan, op een moment dat Dara's laatste dag op aarde bijna voorbij is, duikt plotseling haar tweelingbroer Bawn op. Al snel wordt duidelijk dat Meb, hun moeder, in het verlangen naar een zoon destijds gesjoemeld heeft bij de geboorte van haar kinderen. Het geeft de gebeurtenissen een onverwachte wending en brengt broer en zus dichterbij dan ooit tot elkaar.

Siobhan Dowd, bekend onder andere van *Het reuzenradmysterie* (Van Goor, 2010) en *De weg* (Van Goor, 2011), schreef met *Donds offer* een prachtige novelle over liefde, het lot en de waarheid.

Een juweel van een verhaal van een jammer genoeg veel te jong overleden schrijfster. Vertaald uit het Engels door Tjalling Bos. Geschikt voor de betere lezers in de onderbouw van havo en vwo.

Nachtmerries

De naam van Siobhan Dowd is ook verbonden aan *Zeven minuten na middernacht* (*A monster calls*), het magistrale boek van Patrick Ness dat onlangs de Gouden Lijst 2014 won voor het beste buitenlandse jeugdboek. Dowd kwam met het idee. Ze had de personages al in haar hoofd, evenals een idee en een begin toen ze ziek werd.

Ness schreef uiteindelijk het verhaal over de dertienjarige Conor O'Malley, die geplaagd wordt door nachtmerries gevuld met duisternis, wind en gegil. Conor praat er met niemand over. Niet met zijn ernstige zieke moeder, die vecht tegen kanker, niet met zijn vader, die

druk is met zijn nieuwe gezin, niet met zijn nogal afstandelijke oma.

Het monster in de gedaante van de taxusboom van de begraafplaats verschijnt exact om zeven minuten na middernacht en vertelt Conor drie verhalen over de eerdere keren dat hij in beweging is gekomen. Het vierde en laatste verhaal moet Conor zelf vertellen, een verhaal over zijn waarheid, een waarheid die hij verbergt, maar die hij onontkoombaar onder ogen moet zien om los te kunnen komen van dát wat hem het meest dierbaar is.

Op meesterlijke wijze vertelt Ness dit onvergetelijke verhaal over het accepteren van de dood en het verwerken van verlies. Een ontroerende geschiedenis, treffend geïllustreerd ook door Jim Kay, die met zijn zwart-wittekeningen op artistieke en indringende wijze de geschiedenis onderdoopt in een bijzondere sfeer. Werkelijk een heel mooi verhaal voor jongeren met enige leeservaring in de onderbouw.

Curaçao

2014 is een bijzonder jaar voor de Noord-Hollandse schrijver Sjoerd Kuiper (1952). Begin dit jaar kwam Kuiper geregeld in het nieuws met het goed ontvangen *Hotel De Grote L*, een fantastisch jeugdverhaal waarmee hij zijn veertigjarig schrijverschap luister bijzette. Van dit boek werden binnen een maand maar liefst meer dan 10.000 exemplaren verkocht! (Zie voor een uitgebreide bespreking: LTM 2014-4.) In mei werd Kuiper geridderd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. En nu ligt er alweer een nieuwe titel van hem op de planken, waarmee hij zeker opnieuw gaat scoren.

Voor *De duik* ging Kuiper de samenwerking aan met illustrator Sanne te Loo (1972). Te Loo studeerde aan de

Academie voor Beeldende Kunst in Breda en maakte voor Lemniscaat onder meer de lovend ontvangen prentenboeken *Kleine Vis*, *Gewoon Fien* en *De schoenen van de zeemeermin*, waarvan ook een app is verschenen. Voor de illustraties in *De duik* reisde ze speciaal naar Curaçao.

De duik is het verhaal van Roly en Mila, twee beste vrienden die wonen op Curaçao. Roly's vader is brugwachter van de pontjesbrug, een brug die steunt op zestien bootjes in de Sint Annabaai in het centrum van Willemstad. Als Roly oud genoeg is, vertrouwt zijn vader hem een geheim toe: wie onder de Pontjesbrug in Curaçao door zwemt, belandt in het verleden. Op een dag komt Roly's vader niet meer terug van een van zijn reizen naar het verleden. Roly ziet maar één uitweg: hij deelt het geheim met zijn beste vriendin Mila.

Met *De duik* voegt Theo Thijssen Prijswinnaar Sjoerd Kuiper opnieuw een unieke titel toe aan zijn rijke oeuvre. Ieder hoofdstuk van het boek heeft een andere literaire stijl. Kuiper dicht, vertaalt, schrijft scenario's en moppen – en dat alles op adembenemend mooie wijze geïllustreerd door Sanne te Loo. Ook zij toont haar meest veelzijdige kant met kleurrijke aquarellen, potloodtekeningen en zwart-witillustraties die aan linoleumsneden doen denken.

Het resultaat is een avonturenverhaal, een verhaal over geschiedenis en liefde, en een kleurrijke ode aan het eiland Curaçao. *Back to the future* met een Caribische swing. Qua compositie, vormgeving en stijl een virtuoos verhaal

waarmee auteur én illustrator hun werkelijk sublieme vakmanschap tonen. Dit voortreffelijke jeugdboek verdient wat mij betreft een ereplaats in ieders boekenkast, maar is vooral bedoeld voor lezers in de onderbouw.

Vriendschap

Dan twee titels voor de bovenbouw. We moesten er liefst zes jaar op wachten, maar eindelijk is er na het gezaghebbende *Allemaal willen we de hemel* (Querido, 2008) een nieuw boek van Els Beerten.

In *Eén mens is genoeg* vertelt Beerten over Juliette, die opgroeit in een muzikaal gezin in Limburg. Na de onverwachte dood van haar vader neemt haar leven een onaangename wending. Samen met haar broer Louis probeert ze haar tirannieke moeder te weerstaan. Zonder succes. Broer en zus verhuizen naar een dorp aan de andere kant van het land om daar een nieuw leven te beginnen.

Qua compositie is deze roman gesplitst in drie delen, waarbij het perspectief in elk deel ligt bij een andere verhaalfiguur. Psychologisch zit dit alles doordacht in elkaar en het verhaal krijgt, mede dankzij het wisselend perspectief zo de nodige diepgang. Met hoofdrolspelers die bitter weinig vat hebben op hun eigen leven, maar voor wie de vriendschap van één mens voldoende is om overeind te blijven.

Eén mens is genoeg is met recht een waardige opvolger van *Allemaal willen we de hemel*. Stilistisch van een hoog niveau. Een typisch cross-overboek, een adolescentenverhaal voor geoefende en erva-

ren lezers. En zoals we gewend zijn van Els Beerten munt de geschiedenis met name uit op het gebied van de dikwijls prachtige dialogen, geschreven in die wonderschone Vlaamse taal.

Mariaburg

Op Pinksteravond 1935 leert de zestienjarige Mona in café De Londres de knepen van het vak: met drankjes knoeien en mannen geld aftroggelen. Ze wordt stapelverliefd op bakker Stan, maar die wil Marieke. En Marieke kan niet kiezen tussen Stan en zijn neef. Mona speelt een gevaarlijk spel als ze haar beste klant, een sluwe Jodenjager, uithoort. In volle oorlogstijd neemt ze een eigenzinnig besluit dat het leven van haar vrienden voorgoed overhoop gooit. Maar mag ze wel rommelen met mensen zoals ze voelt met drankjes?

Valavond is gebaseerd op mondelinge getuigenissen over liefde en leven in Mariaburg (bij Antwerpen), destijds beroemd om de 'warme cafés' die tot leven kwamen als de avond viel.

Marita de Sterck ontving voor haar boeken onder meer de Gouden Uil Prijs van de Jonge Lezer, de Halewijnprijs, een Gouden en twee Zilveren Zonen en de Boekenleeuw. Een historische literaire roman, geschreven in die sprankelende, rijke Vlaamse taal voor ervaren lezers van vijftien jaar en ouder. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze, maar ook andere jeugdboeken: <www.eenboekjeopen.nl>.